

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ № 4

**КАФЕДРА ГОСПОДАРСЬКО – ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИЗИКОЛОГІЯ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітній рівень перший бакалаврський
Освітньо-професійна програма Економічна безпека підприємства
Шифр за ОПІ: ОК - 29
Мова навчання: українська

Кропивницький 2023

Розробник:

ГАПОНІЮК Ольга, доцент кафедри
господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки,
кандидат економічних наук, доцент,

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки факультету №4
ДонДУВС

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 року

Завідувач кафедри

Сергій ВАСИЛЬЄВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Економічна безпека підприємства
«25» серпня 2023 р.

Гарант ОПП

Олена ГУЗЕНКО

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1. 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	4-й	4-й
Семестр:	7-й	7-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	5 / 150	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	2	
Лекції:	24 годин	6 годин
Семінарські:	26 годин	6 годин
Практичні:		
Самостійна робота:	100 годин	138 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	екзамен	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	1:12

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: є засвоєння знань з теоретико-методологічних аспектів основ ризикології; формування у здобувачів вищої освіти компетентності щодо технології ідентифікації та оцінювання ризиків, що є підґрунтям забезпечення функціонування організації в динамічному ринковому середовищі; техніки підтримки прийняття управлінських рішень на основі ефективного використання відповідних економіко-математичних моделей і методів в умовах ризику та невизначеності.

Завдання навчальної дисципліни: набуття знань про якісні властивості та кількісні характеристики економічних процесів з урахуванням ризику – характерного чинника сучасної економіки; опанування методологією та методикою побудови, аналізу та застосування економіко-математичних моделей, що враховують ризик; вивчення низки найбільш типових прийомів моделювання та вимірювання економічного ризику у процесі прийняття

рішень, опанування відповідним апаратом; набути навичок системного управління ризиками.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ризикологія» належить до обов'язкових навчальних дисциплін загальної фахової підготовки. Базою для вивчення дисципліни виступають дисципліни «Економіка підприємства», «Економічна безпека суб'єкта господарювання» «Фінанси підприємств», «Аналіз господарської діяльності».

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ІРН 15	ІРН 17	ІРН 21	ІРН 26
Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	+			
Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.		+		
Вміти абстрактно мислити, застосувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.			+	
Вміти обґрунтовувати вибір заходів з протидії ризикам та загрозам економічної безпеки підприємства, виходу з кризового стану, здійснювати ресурсне забезпечення їх реалізації				+

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- основні поняття та терміни теорії економічного ризику,
- методи та інструментарій кількісного аналізу та управління організаційно-економічними системами з урахуванням ризику, можливість їх використання;
- пріоритетні напрямки зниження ризику, доцільність їх використання у різноманітних ситуаціях;
- основні принципи комплексного підходу до управління ризиком; основні засади теорії портфеля;

вміти:

- проводити якісний аналіз, ідентифікацію ризику та здійснювати відповідні обчислення, використовуючи сучасні інформаційні технології;
- оцінювати міру ризику, а також контролювати, моделювати й

враховувати ризик, управляти ним, досліджувати можливі засоби захисту від ризиків, застосовуючи відповідні методи економічної ризикології;

- цілеспрямовано аналізувати різноманітні ризики та використовувати адекватні методи їх аналізу;

- оцінювати ефективність різних видів діяльності підприємств з точки зору ризику та дохідності; аналізувати та моделювати економічний ризик;

- планувати заходи щодо мінімізації господарських ризиків.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма навч.					заоч. форма навч.				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичні	сам. раб		лекції	семінар.	практичні	сам. раб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Оцінювання та аналіз ризиків										
Тема 1. Сутність та види ризиків	12	2	2	-	8	11	1	-	-	10
Тема 2. Основні способи регулювання ризиків	12	2	2	-	8	15	-	1	-	14
Тема 3. Статистичні методи оцінювання ризиків	14	2	2	-	10	15	1	-	-	14
Тема 4. Експертні методи оцінювання ризиків	14	2	2	-	10	15	-	1	-	14
Тема 5. Теорія корисності та схильності до ризику	14	2	2	-	10	15	-	-	-	15
Тема 6. Оцінка ризику інвестиційних проектів	14	2	2	-	10	16	-	-	-	16
Усього годин за змістовим модулем 1	80	12	12	-	56	87	2	2	-	83
Змістовий модуль 2. Управління ризиками										
Тема 7. Організація управління ризиками під час забезпечення економічної безпеки	16	4	4	-	8	12	-	1	-	11

підприємства										
Тема 8. Гіпотези та моделі сучасної портфельної теорії	12	2	2	-	8	12	1	-	-	11
Тема 9. Ризики в інвестиційній діяльності	12	2	2	-	8	13	1	1	-	11
Тема 10. Прийняття рішень в умовах ризику	14	2	2	-	10	13	1	1	-	11
Тема 11. Практика управління ризиком при забезпеченні економічної безпеки підприємства	16	2	4	-	10	13	1	1	-	11
Разом за змістовим модулем 2	70	12	14	-	44	63	4	4	-	55
Усього годин	150	24	26	-	100	150	6	6	-	138

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ОЦІНЮВАННЯ ТА АНАЛІЗ РИЗИКІВ

Тема 1. Сутність та види ризиків. Поняття ризику, його ймовірнісний характер. Взаємозв'язок понять «ризик» та «невизначеність». Суб'єкт та об'єкт ризику. Ризик, як економічна категорія. Причини виникнення економічного ризику та його елементи. Психологічні передумови прийняття ризикових рішень. Ознаки класифікації та види економічних ризиків. Виробничі, транспортні, фінансові та комерційні (маркетингові) ризики; системні та внутрішні ризики підприємства. Розмежування ризиків за економічними наслідками: катастрофічний, критичний, допустимий та прийнятний ризики. Ризики в системі економічної безпеки підприємства.

Тема 2. Основні способи регулювання ризиків. Способи зменшення ризиків: страхування, резервування, лімітування та система вибору партнерів. Інструменти оптимізації ризиків.

Тема 3. Статистичні методи оцінювання ризиків. Загальні принципи оцінки та аналізу ризику. Показники підприємницького ризику. Оцінка рівня підприємницького ризику. Метод варіаційного аналізу ризику. Основні показники варіації: середнє значення досліджуваної величини, дисперсія, стандартне (середньоквадратичне) відхилення, коефіцієнт варіації. Ймовірнісний метод аналізу ризику. Диференціальна та інтегральна функція розподілу ймовірностей випадкової досліджуваної величини. Визначення ймовірності досягнення бажаного результату за інтегральною функцією щільності розподілу

ймовірностей. Системний аналіз ризику в економіці та підприємстві. Метод β - коефіцієнта оцінювання системних ризиків. Застосування моделі оцінювання капітальних активів (МОКА) для оцінювання ризику реальних активів. Графічний спосіб оцінювання системного ризику активів із застосуванням лінії надійності ринку.

Тема 4. Експертні методи оцінювання ризиків. Характеристика експертних процедур, їх використання для розрахунку рівня ризику проекту. Основні етапи здійснення експертизи. Правила визначення сумарних експертних оцінок. Перевірка узгодженості дій експертів на основі розрахунку коефіцієнта конкордації.

Тема 5. Теорія корисності та схильності до ризику. Корисність та відношення пріоритетності. Функція корисності. Корисність за Нейманом. Очікувана корисність та детермінований еквівалент. Різні ставлення до ризику. Міра схильності до ризику. Приклади функцій корисності для різних випадків відношення до ризику.

Тема 6. Оцінка ризику інвестиційних проектів. Накопичення та дисконтування. Фінансова рента. Вплив ризику на коефіцієнт дисконтування. Оцінка інвестиційних проектів в умовах ризику. Залежність чистої теперішньої вартості від ризикованості інвестиційного проекту. Використання часової структури процентних ставок при виборі коефіцієнту дисконтування з метою оцінки фінансових ризиків.

Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Тема 7. Організація управління ризиками під час забезпечення економічної безпеки підприємства. Сутність ризик-менеджменту. Етапи управління ризиками: збір інформації за аспектами ризику, якісний аналіз, методи кількісного оцінювання ризику, розробка заходів щодо оптимізації ризику, прийняття чи відхилення ризикового рішення. Особливості організації управління ризиками під час забезпечення економічної безпеки підприємства

Тема 8. Гіпотези та моделі сучасної портфельної теорії. Гіпотези портфельної теорії. Стандартне відхилення доходності як кількісний вираз ризику цінних паперів. Використання моделей Тобіна та Марковіца для управління ризиком формування інвестиційного портфеля. Модель Шарпа. Диверсифікація як спосіб зниження ризику портфеля. Сутність диверсифікації. Методи оцінювання доцільності диверсифікації портфеля активів. Диверсифікуємий та недиверсифікуємий ризик.

Тема 9. Ризики в інвестиційній діяльності. Портфельні, стратегічні та венчурні інвестори. Критерії оцінок інвестиційних проектів та вплив на їх значення ризикованості проекту. Часова структура процентних ставок як форма урахування ризику. Біржові стратегії оптимізації ризиків. Біржове

регулювання ризиків неліквідності контрактів. Вибір біржових інструментів хеджування ризиків. Ф'ючерси та опціони як біржові інструменти зменшення фінансових ризиків.

Тема 10. Прийняття рішень в умовах ризику. Теоретико-ігровий підхід до моделювання ризику. Вибір оптимальної стратегії в умовах ризику. Використання матриць в оцінюванні альтернативних рішень. Постановка задачі прийняття ризикових рішень на основі визначення оцінки можливих вигадів та невдач. Критерії прийняття ризикових рішень: критерії «максимальної вигоди», «мінімальних втрат». Критерії прийняття рішень в умовах високої ентропії: максимінний критерій Вальда, мінімаксний критерій Севіджа, критерій недостатнього обґрунтування Лапласа, критерій узагальненого песимізму-оптимізму Гурвіца.

Тема 11. Практика управління ризиком при забезпеченні економічної безпеки підприємства. Поняття управління ризиком. Мета та методи управління ризиком. Основні підходи до процесу управління ризиком. Уникнення, попередження, розподіл ризику під час забезпечення економічної безпеки підприємства. Організаційні заходи щодо управління ризиком в сучасних економічних умовах.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання:

	Поточний контроль			Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен
	30	10	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100			

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 30 =$$

Модульна контрольна робота

- 19-20 балів – «5» відмінно;
- 15-18 балів – «4» добре;
- 10-14 балів – «3» задовільно;
- 0-9 балів – «0» незадовільно.

При оцінюванні екзамену на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

для заочної форми навчання:

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Екзамен
	20	20	60
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 20 =$$

При оцінюванні екзамену на заочній формі навчання застосовуються такі критерії:

50-60 балів – «відмінно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти повністю виконали завдання та надали вірне розкриття питань.

40-49 балів – «добре» – здобувачі та здобувачки вищої освіти виконали завдання та допустив незначні помилки, при розкритті питань, що суттєво не впливають на загальний висновок;

30-39 балів – «задовільно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти надали ідею розв'язання завдання, але у розрахунках або в юридичних висновках існують значні помилки, при розкритті питань, які приводять до викривлення рішення;

0-29 балів – «незадовільно» – здобувачі та здобувачки вищої освіти не можуть виконати завдання або роблять принципові помилки, які викривлюють усе рішення щодо розкриття питань.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. **Тест:** правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. **Задача:** вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. **Реферативне повідомлення** – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для

			поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ З ДИСЦИПЛІНИ

Базові:

1. Жерліцин Д.М. Моделі ризик-менеджменту : методичні вказівки до виконання курсових робіт [для студентів ОПП «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка»]. Київ: НУБіП, 2020. 104 с.
2. Мороз В.М. Ризик-менеджмент: навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / В.М. Мороз, С.А. Мороз. –Харків: НТУ «ХП», 2018. 140 с. URL : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/39143/1/Book_2018_Moroz_Ryzyk_menedzhment.pdf
3. Скрипник А.В. Негрей М.В. Економетричні моделі економіки: навчальний посібник / А.В. Скрипник, М.В. Негрей. Київ: Компринт, 2015. 232 с.
4. Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2224/1/Навчальний%20посібник.pdf>
5. Кігель В.Р. Ризикологія: теоретичні основи та прикладні задачі, моделі і методи [Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей]. К.: Міленіум, 2017. 230 с.
6. Бугріменко Р.М., Смірнова П.В. Ризикологія: навч. посіб. / Р. М. Бугріменко, П. В. Смірнова. Харків: ТОВ «Видавництво «Форт», 2022. 148 с. https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/32077/1/NP_Ryzykolohiya_22.pdf
7. Посохов І.М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХП», 2015. 220 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/722daaed-43f3-49f4-aa9b-beb5439cce13/content>
8. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник / Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с. https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1460/1/Навч%20посібник%20УФР%2027_10_2020.pdf
9. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: Навчальний посібник / Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В., Кириченко О.М., Удворгелі Л.І.; за заг. ред. Скопенко Н.С. К. : НУХТ, 2021. 344 с. <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ad3cf033-6858-4e2f-b001-85f9b3dc0d8f/content>

10. Вітлінський В.В., Верченко П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. К.: Вид-во КНЕУ, 2000. 292 с.

Додаткові:

1. Дубинська О. Розробка методичних рекомендацій щодо визначення рівня фінансово-економічної безпеки підприємства на основі розрахунку показників його фінансового стану. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2022. №2. С. 109-116. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/40>

2. Квасній М. М., Циганчук Р.О. Прогнозування фінансового стану підприємства на основі інтегрування z-моделей. *Вісник Університету банківської справи*. 2021. № 1 (40). С.77 - 84.

3. Ризикологія в маркетинговій діяльності: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», освітня програма «Промисловий маркетинг» / Лебеденко С.О.; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 72 с. <https://marketing.kpi.ua/files/studentam/metodichki/Ризикологія%20в%20маркетинговій%20діяльності.pdf>

4. Долінський Л. Фінансовий ризик –менеджмент. Навчально-методичний посібник. НаУКМА, 2022. 132 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Dolinskyy.-Finansovyy-ryzyk-menedzhment-2022_compressed.pdf

5. Економічний ризик: методи оцінки та управління [Текст] : навч. посібник / [Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.] ; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. 208 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50229/5/Ekonomichnyi_ryzyk%20.pdf;jsessionid=7896F66CB5F24FD41107FDBCDCD7E0DB

6. Ігнашкіна Т.Б., Гончарук О.В., Кербікова А.С. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Ч.І: Навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ, 2021. 106 с. <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bf30c883-a5fd-4953-b537-4370c814f4a7/content>

7. Бредун В.І. Екологічна безпека та управління ризиками. Навчальний посібник. Полтава: Видання Національного університету імені Юрія Кондратюка, 2021. 189 с.

8. Коваленко, В. В. (2019). Ризики в системі економічної безпеки підприємства та засоби їх нейтралізації. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (3 (51), 175–180. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2018-51-175-180>

9. Романчик Т.В. Небезпека, загроза, ризик: Аналіз термінологічного апарату теорії економічної безпеки. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2020. №17. С. 257-267. <https://doi.org/10.20535/2307-5651.17.2020.192866>

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року №514-XIV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=514-17>

2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року №2121-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3125-12>
3. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року №1576-XII (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1576-12>
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
6. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року №40-IV (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
7. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15 березня 2001 року №2299-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2299-14>
8. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 червня 1996 року №93/96-ВР (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>
9. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 року №2664-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2664-14>
10. Закон України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» від 19 червня 2003 року №978-V (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/978-15>
11. Закон України «Про ціни і ціноутворення» від 03.12.1990 № 507-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>
12. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006 року №3480-IV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>
13. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
14. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинних шляхом» від 28 листопада 2002 року №249-IV (в редакції закону від 18 травня 2010 року №2258-VI) (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/249-15>
15. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
16. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

від 29.10.2013 р. №1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку . URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> .
8. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm> .
9. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org> .
10. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://me.kmu.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://web.worldbank.org>.